

CHUYỂN ĐỔI HỘ KINH DOANH THÀNH DOANH NGHIỆP Ở VIỆT NAM TRONG KỶ NGUYÊN PHÁT TRIỂN MỚI: NHỮNG RÀO CẢN VÀ GIẢI PHÁP THÁO GỖ

TS. NGUYỄN VIỆT PHƯƠNG

Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Tóm tắt: Hiện nay, nền kinh tế Việt Nam đang tồn tại một nghịch lý: hơn 05 triệu hộ kinh doanh nhỏ lẻ vẫn e ngại chuyển đổi thành doanh nghiệp. Bài viết phân tích những rào cản chủ yếu khiến lực lượng đông đảo này “không muốn lớn”. Trên cơ sở Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân, bài viết cho rằng để nâng cao hiệu quả chuyển đổi từ hộ kinh doanh thành doanh nghiệp, không thể chỉ dựa vào mệnh lệnh hành chính mà cần tạo các đòn bẩy thể chế thông qua những giải pháp thiết thực, khả thi. Kết quả nghiên cứu cung cấp luận cứ thực tiễn nhằm tháo gỡ các điểm nghẽn trong quan hệ sản xuất, tạo điều kiện cần thiết để thực hiện mục tiêu quốc gia đạt 02 triệu doanh nghiệp vào năm 2030.

Từ khóa: hộ kinh doanh; kinh tế tư nhân; Nghị quyết số 68-NQ/TW; quan hệ sản xuất; thuế khoán.

TRANSFORMING HOUSEHOLD BUSINESSES INTO ENTERPRISES IN VIETNAM IN THE NEW DEVELOPMENT ERA: BARRIERS AND SOLUTIONS

Abstract: The Vietnamese economy currently faces a notable paradox: more than five million household businesses remain reluctant to transform into enterprises. This article analyzes the principal barriers that keep this vast group of businesses reluctant to “scale up.” Drawing on Resolution No. 68-NQ/TW dated May 4, 2025, of the Politburo on private-sector development, the article argues that improving the effectiveness of the transformation from household businesses into enterprises cannot rely solely on administrative directives, but requires institutional levers through practical and feasible measures. The findings provide empirical grounds for removing bottlenecks in the relations of production and creating the conditions needed to achieve the national target of two million enterprises by 2030.

Keywords: household businesses; private sector; Resolution No. 68-NQ/TW; relations of production; presumptive taxation

1. Đặt vấn đề
Sau 40 năm thực hiện công cuộc đổi mới, thể và lực của đất nước đã được nâng lên tầm cao mới, tạo tiền đề vững chắc để Việt Nam bước vào kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. Trong bối cảnh hiện nay, cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư cùng sự phát triển mạnh mẽ của kinh tế số, kinh

tế xanh, kinh tế tuần hoàn và trí tuệ nhân tạo (AI) đang định hình lại diện mạo nền kinh tế thế giới. Quá trình “xã hội hóa” lực lượng sản xuất hiện đại đòi hỏi sự tích tụ tư bản lớn, ứng dụng công nghệ tiên tiến, quản trị hiện đại và sự phân công lao động gắn với chuỗi cung ứng toàn cầu. Do đó, để giải phóng mạnh mẽ sức sản xuất, việc tái cấu trúc quan hệ sản xuất phù